

товариство. Створення ефективної системи інформаційної безпеки є неможливим без чіткого визначення загроз інформації, що охороняється. Процесами, що впливають на інформаційну безпеку є різноманітні інформаційні впливи, операції та загрози інформаційній безпеці.

Загроза – це будь-які обставини чи події, що можуть бути причиною порушення політики безпеки інформації або нанесення збитку інформаційній системі. Тобто, загроза – це будь-який потенційно можливий несприятливий вплив. Інформацію важче контролювати і вона піддається зростаючому числу загроз і уразливостей, в тому числі комп'ютерному шахрайству, шпигунству, саботажу, вандалізму, пожежі або повені. Інформаційні ресурси, як і матеріальні, володіють якістю та кількістю, мають собівартість і ціну. Оцінка ризиків є важливою частиною будь-якого процесу інформаційної безпеки та забезпечення економічної безпеки. Її використовують для визначення масштабу загроз безпеці інформації та ймовірності реалізації загрози. Оцінка ризику – це процес, який використовується для присвоєння значень наслідків, ймовірності виникнення та рівня ризику. Процес оцінки ризику оцінює ймовірність і потенційний збиток від виявлених загроз, заходи індивідуального рівня ризику кожного інформаційного активу і як вони ставляться до конфіденційності, цілісності та доступності. Результати допомагають організації визначити, які активи є найбільш критичними, служать основою для визначення пріоритетів і рекомендують курс дій для захисту активів.

Денисенко М.П., д.е.н., професор,

Кацовець А.В., магістрант,

Київський національний університет технологій та дизайну

ПОНЯТТЯ, МОТИВИ І ТИПИ ПРОЦЕСІВ ЗЛИТТЯ ТА ПОГЛИНАННЯ ПІДПРИЄМСТВ

Великі компанії прагнуть вишукувати додаткові джерела розширення діяльності, серед яких одним з найбільш популярних є злиття і поглинання

компаній. Відповідно до загальноприйнятого підходу під злиттям мається на увазі об'єднання суб'єктів, що господарюють, у результаті якого утвориться єдина економічна одиниця.

Необхідною умовою оформлення угоди злиття компаній є поява нової юридичної особи, нова компанія утвориться на основі двох або декількох фірм, що втрачають самостійне існування. Нова компанія бере під контроль керування активами і зобов'язання перед клієнтами компаній – складових частин, після чого останні розпускаються. У закордонній практиці під злиттям може розумітися об'єднання фірм, у результаті якого одна виживає, а інші утрачають самостійність і припиняють існування. Поглинання компанії можна визначити як контролювання однією компанією іншої, керування з придбанням абсолютного права власності. Поглинання компанії здійснюється шляхом скупки акцій підприємства на біржі, що означає придбання підприємства.

Ініціатором процесу може бути як поглинач, так і власник (власники) компанії, що поглинається. У міру формування великих корпорацій, а також приходу міжнародних гравців на вітчизняний ринок конкуренція в багатьох галузях значно посилилася. За таких умов невеликі підприємства починають розуміти, що вже не можуть успішно конкурувати на ринку. Це пов'язано з такими факторами, як зовсім інший рівень доступу до ринку капіталів (і, як наслідок, принципів розбіжності в бюджетах на той чи інший напрям розвитку), економія на масштабі (коли питомі витрати на одиницю продукції для великих корпорацій зазвичай нижчі, ніж для невеликого бізнесу). У цій ситуації в акціонерів і менеджменту компанії є кілька альтернатив, основні з яких - фінансування розвитку за рахунок залучення інвестиційних ресурсів для того, щоб можна було вийти на рівень, який дозволяє конкурувати зі світовими «монстрами», або продаж компанії поглиначу (стратегічному інвестору) і подальший розвиток бізнесу вже всередині великого холдингу.

В залежності від характеру інтеграції компаній виділяють види поглинань:

–Горизонтальні злиття - об'єднання компаній однієї галузі, що роблять подібні вироби або здійснюють однакові стадії виробництва;

–Вертикальні злиття - об'єднання компаній різних галузей, зв'язаних технологічним процесом виробництва готового продукту, розширення компанією-покупцем діяльності або на попередні виробничі стадії.

–Родові злиття - об'єднання компаній, що випускають взаємозалежні товари. Наприклад, фірма, що робить фотоапарати, поєднується з фірмою, що робить фотоплівку або реактиви для фотографування;

–Конгломератні злиття - об'єднання компаній різних галузей без наявності виробничої спільності, тобто злиття фірми однієї галузі з фірмою іншої галузі, що не є ні постачальником, ні споживачем.

–Чисто фінансові злиття - компанії, що об'єдналися, не діють як єдине ціле, не очікується виробничої економії, має місце централізація фінансової політики, що сприяє посиленню позицій на ринку цінних паперів, у фінансуванні інноваційних проектів.

Злиття та поглинання підприємств, як і будь-які інші економічні угоди, потребують ретельного обґрунтування шляхом оцінювання можливих переваг та ризиків. З огляду на це, перспективи подальших досліджень авторів передбачають розроблення методів кількісного оцінювання економічних ефектів угод злиття та поглинання підприємств.

Основою причиною проведення процесів злиття або поглинання є досягнення зростання бізнесу, знаходження й отримання більш сильної стратегічної позиції, а отже, досягнення стратегічної переваги, що включає в себе зростання чистих грошових потоків і зменшення рівня ризику ведення бізнесу. Крім того, ґрунтуючись на різноманітності точок зору щодо класифікації причин і мотивів злиттів та поглинань, можна класифікувати дані процеси на шість груп:

1. Стратегічні – підвищення конкурентоспроможності бізнесу, вихід на нові ринки збуту, збільшення рівня фінансової стабільності, забезпечення ефективності управління бізнес-процесами за рахунок придбання висококваліфікованого менеджменту, зміна бізнес-моделі.

2. Функціонально-психологічні - особисті мотиви менеджменту, намагання збільшити вплив керівництва компанії. До даної групи причин і

мотивів злиттів та поглинань слід віднести теорію пихи, запропоновану Р. Ролом [15], й теорію агентських витрат (вільних потоків грошових коштів), яка була сформульована М. Дженсенем.

3. Фінансові – податкові мотиви, диверсифікація, мобілізація фінансових ресурсів, зниження фінансових витрат, переваги на ринку капіталу (залучення коштів), різниця між ліквідаційною і поточною ринковою вартістю компанії, мотив "too big to fail".

4. Інноваційні – економія на розробці та впровадженні нових технологій, створення нового виду продукції, товарів, доступ до інформації (ноу-хау).

5. Операційні – економія на масштабі діяльності, економія за рахунок різноманітності напрямів діяльності, нагромадження ресурсів і частки ринку, комбінування взаємодоповнюючих ресурсів.

6. Специфічні мотиви – захист від недружніх поглинань, тобто для захисту від рейдерських захоплень підприємство-мета об'єднується з «дружньою компанією», так званим «білим рицарем».

Розвиток ринку злиття та поглинання на сьогодні є показником пошуку підприємствами розширення меж їх діяльності, підвищення ефективності ведення бізнесу, знаходження своєї ніші на світових ринках, а також утримання на ринку в умовах жорсткої конкуренції, постійних змін зовнішнього середовища та пристосування до кризових явищ і світових тенденцій розвитку економіки.

Zinchenko O., Ph. D. in Economics, Associate Professor,

Sayko K., Undergraduate Student, magiŕtrant,

Kyiv National University of Technology and Design,

DOCUMENTARY REGISTRATION OF CAR TRANSPORT COMPANIES' INVENTORIES' MOVEMENT

The modern system of accounting and economic information does not satisfy the growing needs of management in the essential data. The relevance of the study is